

УДК 656.615.003

DOI 10.18372/2786-5487.1.16695

Мінакова Світлана

докторка економічних наук, професорка,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,

м. Івано-Франківськ, Україна

Волошин Євген,

магістр,

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,

м. Івано-Франківськ, Україна

ВПЛИВ COVID19 І КАРАНТИНУ НА НАФТОГАЗОВУ ГАЛУЗЬ ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

***Анотація.** У статті розглядаються шляхи подолання банкрутства під час ковідної кризи та карантину.*

***Ключові слова:** нафтогазова криза, державна підтримка, заходи з протидії*

***Annotation.** The article discusses ways to overcome bankruptcy during the insidious crisis and quarantine*

***Key words:** oil and gas crisis, state support, countermeasures*

Вплив ковідної кризи та карантину на світову економіку та енергетику вражаючий. Увесь світ буквально став на паузу. Пандемія COVID-19 стала шоком для світової економіки. Бізнесу довелося адаптуватися до умов нової реальності, яку ніхто не міг спрогнозувати. Із серйозними економічними проблемами зіштовхнулися навіть світові енергетичні гіганти. Зокрема компанія Shell заявила про очікувані збитки, які пов'язані з пандемією

(сповільнення видобутку нафти, зниження продажів пального та погіршення поставок скрапленого природного газу) в розмірі 20 – 27 млрд доларів [1]. Ціни на нафту марок WTI, Brent, Arab Light та Urals тієї весни здивували весь світ. У «чорний нафтовий понеділок» ціна на WTI обвалилася до від'ємних значень (було зафіксовано ціну трохи нижче -40 доларів за барель).

Заходи з протидії COVID-19 спричинили значно менший вплив на ціну газу, ніж нафти, хоча він також був негативним. Як і у випадку з нафтою, зниження цін на природний газ (у середньому на 12% у США та на 25% у Європі – World Bank Group) зумовлено малим попитом і збільшеною пропозицією на ринку та надзвичайно теплою зимою (у сховищах залишились значні обсяги газу). Крім того, попит на газ, на відміну від нафти, постійно підтримується генерацією електроенергії.

У той же час попри пандемію COVID-19 та світову економічну кризу 2020 року Україна продемонструвала значний прогрес у інтеграції в європейський ринок газу. Завдяки успішним ринковим реформам наш транзитний потенціал і обсяги підземних сховищ газу всерйоз зацікавили західних партнерів. Минулого сезону газ до українських газосховищ закачали майже 90 компаній з понад 20 іноземних країн. Станом на початок листопада іноземні трейдери зберігали в режимі «Митний склад» 10 млрд кубометрів газу. Це в 4 рази більше за показник аналогічного періоду попереднього року.

Фахівці недаремно порівнюють нафтогазову галузь із «дійною короною». Адже дотепер нафтогазовий сектор був для держбюджету найбільшим донором. Наприклад, торік група Нафтогаз перерахувала до казни понад 100 млрд гривень. На черзі – ще майже 50 млрд гривень у вигляді дивідендів. ДТЕК-Нафтогаз перерахував понад 4,5 млрд гривень [2]. А Полтавська нафтогазова компанія – понад 1 млрд гривень. Однак розраховувати на схожі цифри надалі, в умовах пандемії та зупинки економіки, більше не доводиться. Натомість по всьому світу розглядають моделі допомоги нафтогазовому

бізнесу, тому що це «довгий» бізнес, який вимагає постійних фінансових потоків. Аби уникнути банкрутства видобувних компаній через рекордне падіння світових цін на енергоресурси, уряди готові надавати їм податкові пільги та допомагати з новими ліцензіями.

«А в Україні тим часом уряд затверджує дивіденди Нафтогазу на рекордному рівні – 95% від прибутку» [3]. Постає питання: а як же компанії Групи Нафтогаз будуть реалізовувати свої інвестиційні програми? Будь-яку корову можна використати у двох якостях: або як дійну корову, з якої постійно отримуєш молоко, або ж один раз зарізати. І тут цікаво, чи не вирішив наш уряд цю «корову» один раз «зарізати», – зауважив під час онлайн-дискусії «Як врятувати «дійну корову» України – нафтогазову галузь» директор з розвитку Федерації роботодавців нафтогазової галузі Вадим Гламаздин.

Тож фахівці наполягають: якщо Україна прагне зберегти власну нафтогазову галузь, настав час діяти. Адже без державної підтримки та стимулювання інвестори не вкладатимуть гроші в буріння нових свердловин. А це згодом неминуче знизить енергонезалежність країни.

Рано чи пізно криза скінчиться, а газ знову подорожчає. Тож до цього моменту варто готуватися вже зараз і таки втримати вітчизняний видобуток на плаву.

Список використаних джерел

1. [https://www.epravda.com.ua/projects/gazpravda/2020/05/15/660504/;](https://www.epravda.com.ua/projects/gazpravda/2020/05/15/660504/)
2. <https://frng.org.ua/novyny/faktor-covid-19-iaak-naftohazova-haluz-reahuie-na-vyklyky-pandemii>
3. <https://www.slovoidilo.ua/2021/04/13/pogljad/ekonomika/cziny-palne-yaki-vyklyky-maye-projty-ukrayina-navesni>